

Kohtuasi C-368/23 [Fautromb]¹**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

12. juuni 2023

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes
(Kõrgema audiitorite nõukoja piiratud koosseis, Prantsusmaa)**Eelotsusetaotluse kuupäev:**

25. mai 2023

Hageja:

H3C

Kostja:

MO

1. Faktilised asjaolud ja menetlus põhikohtuasjas

- 1 MO, kes on 82-aastane, on registreeritud vannutatud audiitorina alates 1976. aastast ja raamatupidamiseksperitide kutseliidu liikmena alates 1967. aastast.
- 2 MO-le kuulub otseselt või kaudselt aktsiaseltsi Fiducial International kaudu 99,9% mitte-kaubandusliku haldusäriühingu Fiducial kapitalist, mida ta juhib. See äriühing on emaettevõtja multidistsiplinaarses Fiducial kontsernis, mille asutas MO 1970. aastal ja millel on praegu üle 20 000 töötaja peaaegu 80 riigis.
- 3 Selles kontsernis teostavad Société fiduciaire nationale de révision comptable (riiklik raamatupidamiskontrolliühing) (äriühing Fidaudit) ja selle tütarettvõtjad audiitortegevust. MO ei ole isiklikult saanud ega allkirjastanud mingeid volitusi raamatupidamisaruannete kinnitamiseks. Société fiduciaire nationale d'expertise comptable (äriühing Fidexpertise) ise ja tema tütarettvõtjad tegelevad

¹ Käesoleva kohtuasja nimi on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetluspoole tegelikule nimele.

raamatupidamiskspertiisiga. MO esindab otseselt või kaudselt peaaegu kogu kapitali nendes kahes äriühingus, mille juhatuse esimees ja tegevjuht ta on.

- 4 Fiduciali kontsern pakub oma tütaretevõtjate kaudu ettevõtjatele mitmesuguseid muid teenuseid:
 - ätiühing Fiducial Security Services turvalisuse valdkonnas;
 - äriühing Fiducial Office Solutions bürootarvete ja -mööbli müügi valdkonnas;
 - äriühing Fiducial Informatique IT-teenuste osutamise valdkonnas;
 - äriühing Fiducial Real Estate kinnisvaravahenduse ja kinnisvarasse investeerimisega tegelevate mitte-kaubandusäriühingute juhtimise valdkonnas;
 - äriühing Banque Fiducial pangandusvaldkonnas ja
 - äriühing Fiducial Médias, mis käitab üleriigilise leviga raadiojaama ja piirkondlikku meediat.
- 5 Haut conseil du commissariat aux comptes (kõrgem audiitorite nõukoda), mis on Prantsusmaal vannutatud audiitori kutseala reguleeriv asutus, on algatanud MO suhtes sanktsioonide määramise menetluse vannutatud audiitori kutseala eeskirjade rikkumise eest.
- 6 Väidetavalt on MO alates 3. jaanuarist 2016 sisuliselt rikkunud Prantsuse äriseadustiku artiklit L. 822-10, kuna ta tegeles otseselt või kaudselt äritegevusega, mida ei saa nimetada raamatupidamiskspertiidi kutseala kõrvaltegevuseks ja mis oli seega vastuolus vannutatud audiitori ülesannetega.

2. Õiguslik raamistik

A. *Liidu õigus*

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ja mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2008. aasta direktiiviga 2008/30/EÜ, 26. juuni 2013. aasta direktiiviga 2013/34/EL, 16. aprilli 2014. aasta direktiiviga 2014/56/EL ja 14. detsembri 2022. aasta direktiiviga (EL) 2022/2464.

- 7 Direktiivi artiklis 2 on kohustuslik audit määratletud kui raamatupidamise aastaaruanne või konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannete audit, mida nõutakse liidu õigusega või väikeettevõtjate puhul riigisisese õigusega või mida tehakse väikeettevõtjate taotlusel vabatahtlikult, kui niisugune audit on riigisisestes õigusaktides määratletud kohustusliku auditina. Seejärel on vandeaudiitor ja audiitorühing määratletud vastavalt füüsilise või juriidilise

isikuna, keda liikmesriigi pädevad asutused on tunnustanud kohustusliku auditi tegijana.

- 8 Direktiivi põhjenduses 5 on märgitud, et direktiivi eesmärk on ühtlustada kõrgel tasemel – kuid mitte täies ulatuses – kohustusliku auditi nõuded ning et liikmesriik, kes nõuab kohustuslikku auditit, võib kehtestada rangemad nõuded, kui selles direktiivis ei ole sätestatud teisiti.
- 9 Põhjenduses 9 on ühtlasi märgitud, et vandeaudiitorid peaksid järgima kõige kõrgemaid eetikastandardeid ning et nende suhtes peaksid seega kehtima kutse-eetika standardid, mis hõlmavad vähemalt nende avaliku huvi funktsiooni, nende usaldusväarsust ja objektiivsust ning kutsealast pädevust ja nõuetekohast hoolsust.
- 10 Lisaks on 16. aprilli 2014. aasta direktiivis 2014/56/EL, millega muudetakse direktiivi 2006/43, põhjenduses 1 märgitud, et direktiivis 2006/43 sätestatud eeskirju on vaja veelgi ühtlustada, et eelkõige suurendada vandeaudiitorite ja audiitorühingute sõltumatust ja objektiivsust nende ülesannete täitmisel. Selle direktiivi põhjendustes 6 ja 7 on seejärel märgitud, et eriti oluline on suurendada sõltumatust, mis on kohustuslike auditite läbiviimise oluline element, ning et tuleks vältida huvide konflikte.
- 11 Nende põhimõtete rakendamisel on 17. mai 2006. aasta direktiivi 2006/43/EÜ (muudetud direktiiviga 2014/56) artiklites 21 ja 22 muu hulgas sätestatud:
 - liikmesriigid tagavad, et kõigile vandeaudiitoritele ja audiitorühingutele kehtivad kutse-eetika põhimõtted, mis hõlmavad vähemalt nende avaliku huvi funktsiooni, usaldusväarsust ja objektiivsust ning nende kutsealast pädevust ja nõuetekohast hoolsust;
 - liikmesriigid tagavad, et ühelt poolt on vandeaudiitor või audiitorühing kohustusliku auditi läbiviimisel auditeeritavast üksusest sõltumatu ega osale auditeeritava üksuse otsustusprotsessis, ning teiselt poolt, et vandeaudiitor või audiitorühing võtab kõik mõistlikud meetmed teeb kõik vajaliku tagamaks, et kohustusliku auditi läbiviimisel ei mõjutaks tema sõltumatust ükski olemasolev või võimalik huvide konflikt ega äri- või muu otsene või kaudne suhe, mille üheks osapooliks on kohustuslikku auditit tegev vandeaudiitor või audiitorühing või nende võrgustik või mis tahes selle vandeaudiitori või audiitorühinguga kontrollsuhte kaudu otseselt või kaudselt seotud isik;
 - vandeaudiitor või audiitorühing ei teosta kohustuslikku auditit, kui ühelt poolt nende endi, nende võrgustiku ja mis tahes füüsilise isiku, kel on võimalik kohustusliku auditi tulemusi mõjutada, ning teiselt poolt auditeeritava üksuse vahel on finants-, isiklik, äri-, tööalane või muu suhe, millest tingituna võib tekkida oht, et esineb eneseülevalt, omahuvi, eestkostet, familiaarsust või hirmutamist, mille tulemusel järeldaks objektiivne, mõistlik ja informeeritud kolmas isik, võttes arvesse kohaldatud kaitsemeetmeid, et vandeaudiitori või audiitorühingu sõltumatus on ohustatud.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 537/2014, mis käsitleb avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi erinõudeid

- 12 Määruse põhjenduses 5 on märgitud, et on tähtis sätestada üksikasjalikud eeskirjad tagamaks, et avaliku huvi üksuste kohustuslik audit on piisavalt kvaliteetne ning vandeaudiitorid ja audiitorühingud teevad seda kooskõlas rangete nõuetega, ning et ühine regulatiivne lähenemisviis peaks parandama avaliku huvi üksuste kohustuslikku auditit teostavate vandeaudiitorite ja audiitorühingute ausameelsust, sõltumatust, objektiivsust, vastutustundlikkust, läbipaistvust ja usaldusväärsust, mis aitab kaasa kohustusliku auditi kvaliteedile liidus, ning seeläbi siseturu sujuvale toimimisele, tagades samas tarbijate ja investorite kõrgetasemelise kaitse. Selles põhjenduses on täpsustatud, et neid rangeid nõudeid tuleks kohaldada vandeaudiitorite ja audiitorühingute suhtes ainult avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi läbiviimisel.
- 13 Määruse artiklis 1 on sätestatud, et määrusega kehtestatakse muu hulgas eeskirjad, mis käsitlevad vandeaudiitorite ja audiitorühingute tegevuse korraldamist ja nende valimist avaliku huvi üksuste poolt, et suurendada vandeaudiitorite ja audiitorühingute sõltumatust ning vältida huvide konflikte. Artiklis 2 on lisatud, et selle määruse kohaldamine ei piira direktiivi 2006/43/EÜ kohaldamist. Artiklis 5 on seejärel määratletud auditivälised teenused, mida avaliku huvi üksuse kohustuslikku auditit teostav vandeaudiitor või audiitorühing või nende võrgustiku liige ei või osutada kõnealusele üksusele, tema emattevõtjale ega tema kontrollitavatele ettevõtjatele ajavahemikul alates auditeeritud perioodi algusest kuni auditi aruande avaldamiseni ning sellele perioodile vahetult eelneva majandusaasta jooksul.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul

- 14 Direktiivi põhjendustes 97 ja 101 on sätestatud:

„(97) On asjakohane sätestada käesolevas direktiivis teatavad eeskirjad kõrge kvaliteedi kohta, tagades eelkõige teavet ja läbipaistvust käsitlevate nõuete täitmise. Neid eeskirju tuleks kohaldada nii teenuste piiriülesel osutamisel liikmesriikide vahel kui ka selliste teenuste puhul, mida osutab liikmesriigis seal asutatud teenuseosutaja, ilma et see põhjustaks väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele asjatut bürokraatiat. Need eeskirjad ei peaks takistama kuidagi liikmesriike kooskõlas käesoleva direktiivi ja muude ühenduse õigusaktidega kohaldamast täiendavaid või erinevaid kvaliteedinõudeid. [...]

(101) Teenuse kasutajate, eelkõige tarbijate huvidest lähtuvalt on vajalik tagada, et teenuseosutajatel on võimalus pakkuda multidistsiplinaarseid teenuseid ning et asjakohased piirangud oleksid põhjendatud vajadusega tagada reguleeritud kutsealade erapooletus ja sõltumatus ning terviklikkus. See ei mõjuta sõltumatuse tagamise eesmärgil konkreetsetele tegevustele seatud

piiranguid ja keelde juhtudel, mil liikmesriik usaldab teenuseosutajale konkreetse ülesande elluviimise, eelkõige linnaarenduse valdkonnas, ning samuti ei peaks mõjutama see konkurentsieeskirjade kohaldamist.“

15 Artiklis 25 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et teenuseosutajate suhtes ei kohaldata nõudeid, mis kohustavad neid tegutsema teatud konkreetsetes valdkonnas või mis piiravad erinevate tegevuste ühiselt või partnerluse korras elluviimist.

Siiski võib selliseid nõudeid kohaldada järgmiste teenuseosutajate suhtes:

a) teenuseosutajad reguleeritud kutsealadel, kui selliste nõuete kehtestamine on põhjendatud vajadusega tagada vastavus kutse-eetikat ja ametialast käitumist reguleerivatele eeskirjadele, mis on iga kutseala laadist tulenevalt erinevad, ning kui see on vajalik nende sõltumatus ja erapooletuse tagamiseks;

b) sertifitseerimise, akrediteerimise, tehnilise järelevalve, testimise või katsetamise teenuste osutajad, kui selliste nõuete kehtestamine on põhjendatud vajadusega tagada teenuseosutajate sõltumatus ja erapooletus.

2. Kui lõike 1 punktides a ja b osutatud teenuseosutajatele on antud luba multidistsiplinaarsete tegevuste teostamiseks, tagavad liikmesriigid, et:

a) huvide konfliktid ja vastuolud erinevate tegevuste vahel on välistatud;

b) mitmete tegevuste puhul nõutav sõltumatus ja erapooletus on tagatud;

c) erinevate tegevuste kutse-eetikat ja ametialast käitumist reguleerivad eeskirjad on üksteisega kooskõlas, eriti ametisaladust puudutavate küsimuste osas.“

B. Liikmesriigi õigus

Äriseadustik (Code de commerce)

16 Äriseadustiku artikli L. 822-1 kohaselt täidavad vannutatud audiitori ülesandeid füüsilised isikud või audiitorühingud.

17 Vannutatud audiitorite suhtes kohaldatakse erinevaid kutse-eetika eeskirju, mis tulenevad eelkõige esiteks äriseadustiku artiklitest L. 822-9–L. 822-16 ja R. 822-20–R. 822-31 ning teiseks äriseadustiku eeskirjade lisas toodud audiitori kutseala eetikakoodeksist.

18 Äriseadustiku artiklis L. 822-10 on sätestatud:

„Vannutatud audiitori ülesanded on ühitamatud:

1. igasuguse tegevuse või toiminguga, mis võib kahjustada tema sõltumatust;

2. igasuguse palgatööga; siiski võib vannutatud audiitor õpetada seoses oma kutsealaga või töötada palgaliselt vannutatud audiitori või raamatupidamiskesperi juures;

3. äritegevusega otse või vahendaja kaudu“.

19 Prantsuse äriseadustiku artiklit L. 822-10 täiendati 22. mai 2019. aasta seadusega, mis näeb nüüd ette äritegevuse keelust kaks erandit, nii et punkt 3 on nüüd sõnastatud järgmiselt:

„3. äritegevusega otse või vahendaja kaudu, välja arvatud esiteks äritegevus, mis on raamatupidamiskesperi kutseala kõrvaltegevus ja mis toimub kooskõlas vannutatud audiitorite kutse-eetika- ja sõltumatuseeskirjadega ning 19. septembri 1945. aasta määruse nr 45-2138, millega asutatakse Raamatupidamiskesperite Liit ja reguleeritakse raamatupidamiskesperite ametinimetust ja kutseala (ordonnance n° 45-2138 du 19 septembre 1945 portant institution de l'ordre des experts-comptables et réglementant le titre et la profession d'expert-comptable), artikli 22 kolmandas lõigus sätestatud tingimustel, ning teiseks äritegevus, millega tegeleb mitut kutseala ühendav äriühing kõrvaltegevusena 31. detsembri 1990. aasta seaduse nr 90-1258 seadustes või haldusaktides reguleeritud staatusega või kaitstud ametinimetusega vabade elukutsete alal äriühingu vormis tegutsemise ja finantsosalusega vabakutseliste äriühingute kohta (loi n° 90-1258 du 31 décembre 1990 relative à l'exercice sous forme de sociétés des professions libérales soumises à un statut législatif ou réglementaire ou dont le titre est protégé et aux sociétés de participations financières de professions libérales) artiklis 31-5 sätestatud tingimustel.“

20 19. septembri 1945. aasta määruse nr 45-2138 artiklis 22 on sätestatud, et raamatupidamiskesperi tegevus on ühitamatu igasuguse töö või toiminguga, mis võib kahjustada selle isiku sõltumatust, kes sellega tegeleb, ning seejärel loetletud mitu ühitamatut tegevust või toimingut, mille hulgas on muu äri- või vahendustegevus kui sellel kutsealal tegutsemine, välja arvatud juhul, kui see toimub kõrvaltegevusena ega sea ohtu raamatupidamiskesperi kutsealal tegutsemist või selle kutsealaga seotud sõltumatust ning nende staatusest ja kutse-eetikast tulenevate eeskirjade järgimist.

21 31. detsembri 1990. aasta seaduse nr 90-1258 artiklis 31-5 on aga sätestatud, et mitut kutseala ühendav äriühing, mis on asutatud teatud vabade elukutsete alal ühiselt tegutsemiseks, võib kõrvaltegevusena tegeleda mis tahes äritegevusega, millega ei ole vähemalt ühel nendest kutsealadest, mis moodustavad äriühingu põhitegevusala, seaduse või määrusega keelatud tegeleda.

3. Eelotsusetaotluse põhjendus

- 22 Äriseadustiku artikli L. 822-10 punktis 3 nimetatud äritegevust ei ole üheski õigusaktis ega õigusnormis määratletud. MO ei ole menetluse käigus vaidlustanud, et ta tegeles kaudselt vaidlusaluse tegevusega, ega ka seda, et tegemist on äritegevusega, mida ei saa nimetada raamatupidamiseksperdi kutseala kõrvaltegevuseks.
- 23 MO väidab siiski, et Prantsuse äriseadustiku artikli L. 822-10 punkti 3 sätted on vastuolus Euroopa Liidu õigusega ja eelkõige direktiivi 2006/123 (teenuste kohta siseturul) artikliga 25, nii et need sätted ei saa olla distsiplinaarkaristuse aluseks. Tema arvates on äriseadustiku artikli L. 822-10 punktis 3 sätestatud keeld ebaproportsionaalne, kuna vannutatud audiitorite sõltumatus ja huvide konfliktide vältimine on piisavalt tagatud teiste Prantsuse ja liidu õiguse õigusaktide, õigusnormide või kutse-eetika eeskirjadega, mida tema ise oma kõnealuses äritegevuses väidetavalt järgis.
- 24 MO tugineb 27. veebruari 2020. aasta kohtuotsusele komisjon vs. Belgia (C-384/18, EU:C:2020:124), milles Euroopa Liidu Kohus tuvastas, et kuna Belgia Kuningriik on keelanud samal ajal raamatupidamistegevusega tegutseda kindlustusmaakleri või -agendi, kinnisvaramaakleri või mis tahes pangandus- või finantsteenuse osutajana ning lubanud akrediteeritud raamatupidajate ja maksuekspertide kutseala kodadel keelata samal ajal raamatupidamistegevusega tegutseda käsitöö, põllumajanduse ja kaubanduse vallas, on ta rikkunud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artiklist 25 tulenevaid kohustusi.
- 25 Selles kohtuotsuses lükkas Euroopa Kohus tagasi Belgia Kuningriigi argumendid, et esiteks on kõnealune keeld proportsionaalne, kuna see puudutab üksnes kitsalt kindlaksmääratud tegevusi, mille puhul eeldatakse, et võib tekkida huvide konflikt, ja teiseks ei oleks Belgia turu struktuuri arvestades alternatiivsed meetmed taotletud eesmärkide saavutamiseks sama tõhusad (punkt 52).
- 26 Kõrgema nõukoja pearaportöör leiab, et see lahendus ei ole MO olukorrale ülekantav, kuna Belgia raamatupidajate ja Prantsuse vannutatud audiitorite tegevus, ülesanded ja kohustused on oluliselt erinevad.
- 27 Vannutatud audiitoritele määratud ülesannete eripära tõttu ja eelkõige nende ülesandeks oleva raamatupidamisaruannete kinnitamise tõttu leiab nõukoda nimelt, et vannutatud audiitorite tegevuse suhtes kehtivad kutse-eetika eeskirjad, mis tulenevad riigisisese õiguse eelkõige äriseadustiku artiklitest L. 822-9–L. 822-16 ja R. 822-20–R. 822-31 ning vannutatud audiitori kutseala eetikakoodeksist.
- 28 Tema sõnul on paljude nende sätete eesmärk eelkõige tagada vannutatud audiitori sõltumatus ja erapooletus ning vältida huvide konflikte, nimelt:

- äriseadustiku artikli L. 822-10 punktid 1 ja 2, mis näevad ette vannutatud audiitori ülesannete üldise ühildamatuse igasuguse tegevuse või toiminguga, mis võib kahjustada tema sõltumatust, ning mis tahes palgatööga, välja arvatud juhul, kui see toimub vannutatud audiitori või raamatupidamiseksperdi juures või õpetamiseks;
 - selle seadustiku artiklid L. 822-11–L. 822-13, milles on sätestatud erinevad keelud ja ette nähtud kaitsemeetmete rakendamine seoses vannutatud audiitori ja tema kontrollitavate üksuste vaheliste suhetega, lähtuvalt eelkõige 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 537/2014 sätetest;
 - eetikakoodeksi artikleid 4 ja 5, mis panevad vannutatud audiitorile kohustuse, et ta peab olema sõltumatu üksusest, kellele ta ülesannet täidab või teenust osutab, ning vältima sattumist olukorda, mida võib pidada selle ülesande või teenuse erapooletut täitmist kahjustavaks, ning artiklid 12, 18–22 ja 31–35 sisaldavad seejärel erinevaid sätteid, mille eesmärk on tagada nende põhimõtete rakendamine.
- 29 MO väidab seevastu, et need sätted, mis ei näita kaugeltki vajadust kehtestada vannutatud audiitoritele rangemad eetikanormid kui Belgia raamatupidajatele, võimaldavad just nimelt tagada piisavalt vannutatud audiitorite sõltumatuse ja erapooletuse, nii et äriseadustiku artikli L. 822-10 punktis 3 sätestatud äritegevuse keeld ei ole selle eesmärgi saavutamiseks vajalik.
 - 30 Lisaks märgib MO, et kuigi 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 537/2014 eesmärk, mis on määratletud selle artiklis 1, on edendada vannutatud audiitorite ja audiitorühingute sõltumatust ning vältida huvide konfliktidega avaliku huvi üksuste auditeerimisel, ei näe see määrus, nagu ka 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, ette üldist äritegevuse keeldu, vaid üksnes auditeeritavatele üksustele või nendega seotud ettevõtjatele otseselt või kaudselt auditeerimisest erinevate teenuste osutamise keelu. MO järeldab sellest seega, et Euroopa seadusandja poolt vannutatud audiitoritelt oodatud sõltumatuse ja erapooletuse tase on saavutatav ka muul viisil kui äritegevuse keelamisega, nagu seda näeb ette Prantsuse äriseadustiku artikli L. 822-10 punkt 3.
 - 31 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Kõrgema audiitorite nõukoja piiratud koosseis) leiab kõigepealt, et kuna Prantsuse äriseadustiku artikli L. 822-10 punktiga 3 on tunnistatud vannutatud audiitori kohustustega vastuolus olevaks igasugune äritegevus, välja arvatud äritegevus, mida saab käsitada vannutatud audiitori kutseala kõrvaltegevusena ja äritegevus, millega tegeleb kõrvaltegevusena äriühing, mis on asutatud teatavate vabade elukutsete alal ühiseks tegutsemiseks, siis on selle õigusnormiga kehtestatud vannutatud audiitorite suhtes tegelikult niisugused nõuded, nagu on osutatud direktiivi 2006/123 (teenuste kohta siseturul) artikli 25 lõike 1 esimeses lõigus.
 - 32 Seega tekib küsimus, kas need nõuded võivad olla direktiivi 2006/123 artikli 25 lõike 1 teise lõigu punkti a alusel vastuvõetavad, mistõttu tuleb kindlaks teha, kas

need on põhjendatud selleks, et tagada vannutatud audiitorite kutse-eeetika eeskirjade järgimine ning eelkõige tagada nende sõltumatus ja erapooletus.

- 33 Sellega seoses ei ole esiteks kahtlust, et äriseadustiku artikli L. 822–10 punktis 3 sätestatud äritegevuse keeld hoiab ära huvide konflikti olukordi ja piirab seega vannutatud audiitorite sõltumatus ja erapooletuse kahjustamise ohtu.
- 34 Teiseks võib see keeld kuuluda liikmesriikidele direktiivi 2006/43 põhjenduse 5 kohaselt antud õiguse hulka kehtestada rangemaid nõudeid kui need, mis on selles direktiivis ette nähtud.
- 35 Tema arvates on seega MO vastu algatatud distsiplinaarmenetluses otsuse tegemiseks vaja tõlgendada direktiivi 2006/43 artiklit 25. Ta esitab selle kohta esimese eelotsuse küsimuse, mis on sõnastatud allpool.
- 36 Pealegi on sellest keelust 22. mai 2019. aasta seadusega tehtud eranditega (vt käesoleva kokkuvõtte punkt 19) vannutatud audiitorite tegevuse mitmekesistamise vabaduse piirangut piiratud, jälgides seejuures siiski, et selle tegevuse suhtes oleksid igal juhul kehtestatud kutse-eeetika nõuded, mis on kehtestatud raamatupidamiskspertidele või teistele reguleeritud kutsealadele.
- 37 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Kõrgema audiitorite nõukoja piiratud koosseis) esitab selle kohta allpool esitatud teise eelotsuse küsimuse.

4. „Kohtu“ staatus

- 38 Selleks et hinnata, kas eelotsusetaotluse esitanud organ on kohus ELTL artikli 267 tähenduses, võtab Euroopa Kohus arvesse järgmisi asjaolusid nende kogumis: organi asutamine seaduse alusel, alalisus, tema otsuste siduvus, menetluse võistlevus, õigusnormide kohaldamine organi poolt ning tema sõltumatus (30. juuni 1966. aasta kohtuotsus Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, ja 26. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus NV Construct, C-403/21, EU:C:2023:47, punkt 39). Euroopa Kohus kontrollibki Nende eelotsusetaotluses esitatud andmete alusel, kas eelotsusetaotluse esitanud organit saab pidada kohtuks ELTL artikli 267 tähenduses (viimati 7. veebruari 2023. aasta kohtumäärus Konstrukta – Defence, C-521/22, EU:C:2023:94, punkt 24).
- 39 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Kõrgema audiitorite nõukoja piiratud koosseis) on asutatud äriseadustiku artikli L. 821–2 II alusel, mis annab talle pädevuse määrata karistusi, millega on selle seadustiku artikli L. 824-1 alusel karistatavad audiitorid distsiplinaarsüütegude eest.
- 40 Piiratud koosseis koosneb ühest kõrgema nõukoja kolleegiumi liikmeks olevast kohtunikust, kes on piiratud koosseisu esimees, ja neljast liikmest, kelle kolleegium valib enda liikmete hulgast.

- 41 Kõrgema nõukoja kolleegiumi liikmete ametiaega ei saa ennetähtaegselt lõpetada ning nende suhtes kohaldatakse kutse-eeskirju, millega nähakse ette mitmesugused ühildumatused ja kohustatakse neid täitma oma ametikohustusi väärikalt, ausalt ja usaldusväärselt, lõpetama viivitamata igasugune huvide konflikt ning mitte saama ega küsima oma ülesannete täitmisel juhiseid üheltki asutuselt.
- 42 Piiratud koosseisu menetluses kuulatakse huvitatud isik ära pärast pearaportööri tehtud uurimist; isikut võib abistada nõustaja kõigis menetluse staadiumides, etteheited tehakse talle teatavaks ning ta võib toimikuga tutvuda ja esitada oma seisukohad. Seejärel kuulab piiratud koosseis ta ära avalikul istungil, kes asja arutab ja teeb seejärel põhjendatud otsuse, mille peale saab esitada kaebuse Conseil d'État'le (Prantsusmaa kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu).
- 43 Nendest asjaoludest tuleneb, et piiratud koosseis, mis ei saa omal algatusel menetlust algatada ja mis on ainsana pädev otsustama vannutatud audiitorite suhtes algatatud distsiplinaarmenetluse üle, teeb otsuse õigusnorme kohaldades, võistlevas menetluses ja tingimustel, mis tagavad tema sõltumatuse, nii et see koosseis on kohus eespool viidatud artikli 267 tähenduses.

5. Eelotsuse küsimused

- 44 Formation restreinte du Haut conseil du Commissariat aux comptes (Kõrgema audiitorite nõukoja piiratud koosseis) peatab menetluse, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud otsuse järgmistes küsimustes:

„1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiivi 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul artiklit 25 tuleb eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiivi 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrust (EL) nr 537/2014, mis käsitleb avaliku huvi üksuste kohustusliku auditi erinõudeid, arvestades tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, et riigisisese õigusaktiga on keelatud vandeaudiitoritel ja audiitorühingutel tegeleda mis tahes äritegevusega, olenemata sellest, kas nad tegelevad sellega otse või vahendaja kaudu?

2. Kui vastus on jaatav, siis kas see on nii ka juhul, kui selle õigusaktiga on selle keelu kohaldamisalast erandina välja jäetud esiteks äritegevus, mis on raamatupidamiseksperdi kutseala kõrvaltegevus ja mis toimub kooskõlas vannutatud audiitorite kutse-eeskirja- ja sõltumatuseeeskirjadega ning 19. septembri 1945. aasta määruse nr 45-2138 artikli 22 kolmandas lõigus ette nähtud tingimustel, ja teiseks äritegevus, millega tegeleb mitut kutseala ühendav äriühing kõrvaltegevusena 31. detsembri 1990. aasta seaduse nr 90-1258 artiklis 31-5 ette nähtud tingimustel?“

Pariis, 25. mai 2023,

Sekretär

President

TÖÖDOKUMENT